
Sprawozdanie Towarzystwa Miłośników Historji w Warszawie za rok 1920.

Przegląd Historyczny 23/2, 116-121

1921-1922

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych, tworzonej przez Muzeum Historji Polski w Warszawie w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został opracowany do udostępnienia w Internecie dzięki wsparciu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach dofinansowania działalności upowszechniającej naukę.

SPRAWOZDANIE

z działalności Towarzystwa Miłośników Historji w Warszawie
za rok 1920.

I. Cykl odczytów »Dzieje Polski w 12 wykładach« dla szerokiej publiczności w sali Tow. Higienicznego (Karowa 31) od 18 stycznia do 28 marca 1920.

- 1) Prof. St. Kętrzyński: »Początki Państwa Polskiego«.
- 2) Dr. Witold Łodyński: »Polska średniowieczna w. XIII – XIV«.
- 3) Prof. O. Halecki: »Polska za pierwszych Jagiellonów«.
- 4) Prof. Br. Dembiński: »Złoty wiek dziejów Polski«.
- 5) Dr. K. Konarski: »Polska w wieku XVII«.
- 6) Prof. W. Tokarz: »Czasy powstania Kościuszkowskiego«.
- 7) Plk. Dr. M. Kukiel: »Legjony i Księstwo Warszawskie«.
- 8) Prof. M. Handelsman: »W epoce św. Przymierza«.
- 9) P. J. Kucharzewski: »Mikołaj I a Polska«.
- 10) Mec. Aleks. Kraushar: »Czasy powstania styczniowego«.
- 11) P. Józef Dąbrowski (Grabiec): »Czasy najnowsze (1864—1914)«.
- 12) Prof. J. K. Kochanowski: »Pogląd na dzieje Polski«.

Cykl miał olbrzymie powodzenie. Został powtórzony bez zmian na dochód Pol. Tow. Czerwonego Krzyża.

II. W lokalu własnym (Rynek Starego Miasta 31) na zebraniach miesięcznych członków Towarzystwa wygłoszono następujące referaty:

- 1) Dr. Emil Kipa: »Austria a Polska w 1809 r.«
- 2) Dr. Stanisław Arnold: »Odbudowanie Państwa polskiego w XIV w.«
- 3) Dr. A. Divéky: »Król Zygmun na dworze węgierskim 1498—1501«.
- 4) Dr. W. Gorzycki: »Oświata i społeczeństwo w Księstwie Warszawskim«.
- 5) J. E. ks. Biskup M. Godlewski: »Geneza Konkordatu 1847 r.«

III. W końcu czerwca i początkach lipca Towarzystwo Miłośników Historji zorganizowało na Pomorzu cykl odczytów. Ministerstwo W. R. i O. P. przyznało na ten cel zapomogę 10.000 Mk. Odczyty odbyły się w Toruniu, Bydgoszczy i Gdańsku na tematy następujące: ppor. Jurezyński Juljusz: »Geografja Pomorza«; prof. Sujkowski Antoni: »Stosunki gospodarcze Pomorza i Polski«; prof. Bujak Franciszek: »Gdańsk i Polska«; prof. Nitsch Kazimierz: »Stosunki etnograficzne Pomorza«; prof. Tymieniecki Kazimierz: »Pomorze i Polska w ciągu wieków«.

IV. »Przeglądu Historycznego«, organu Towarzystwa Miłośników Historji, ukazał się obszerny tom XXII, serji II-ej, tom II. Ministerstwo W. R. i O. P. przyznało na wydanie tego tomu subwencję 46.000 Mk., Kasa im. Mianowskiego 7500 Mk.

V. »Biblioteki historycznej im. Tadeusza Korzona« ukazał się tom XVIII, zawierający ilustrowaną pracę Dra Eugenjusza Wawrzkowicza p. t. »Cytadela Aleksandrowska w Warszawie«.

VI. W dniach 11—12 kwietnia 1920 r. w lokalu Towarzystwa odbyła się konferencja historyczna, w której brali udział historycy ze wszystkich ziem polskich. Szczegółowe sprawozdanie z jej przebiegu pomieszczone jest w XXI tomie »Przeglądu Historycznego«.

Prowadzono przygotowania do projektowanego na wrzesień w Warszawie Zjazdu historyków polskich. Z powodu znanych wypadków wojennych nie doszedł on do skutku.

W styczniu 1920 r. na Walnem Zebraniu dokonano na nowe trzechlecie wyboru nowego Zarządu. Wybrano:

- 1) Aleksandra Kraushara na prezesa (ponownie);
- 2) Wincentego Łopacińskiego na sekretarza (ponownie);
- 3) Witolda Suchodolskiego na skarbnika;
- 4) Bronisława Dembińskiego (ponownie);
- 5) Stefana Ehrenkrentza;
- 6) Witolda Łodyńskiego;
- 7) Rogera hr. Łubieńskiego (ponownie);
- 8) Henryka Mościckiego (ponownie);
- 9) Jana Muszkowskiego (ponownie);
- 10) Kazimierza Chodyńskiego;
- 11) Stefana Pomarańskiego;
- 12) Eugenjusza Wawrzkowicza.

Redaktorami »Przeglądu Historycznego« są: Marcei Handelsman i Stanisław Kętrzyński.

W końcu roku ustąpił z powodu złego stanu zdrowia długoletni członek Zarządu i Wiceprezes Roger hr. Łubieński. Zarząd wystosował doń odpowiednie pismo z podziękowaniem za długoletnią owocną pracę.

Członkami Komitetu redakcyjnego »Przeglądu historycznego« są: Witold Kamieniecki, Jan K. Kochanowski, Aleksander Kraushar, Wincenty Łopaciński, Franciszek Pułaski, Władysław Smoleński.

RACHUNEK KASY

	Mk.	f.	Mk.	f.
Saldo z 1919 r.			14984	—
<i>Do R-ku Utrzymania Posesji:</i>				
Komorne za r. 1920	15498	50		
Zwrot za światło	380	45		
» « wodę	420	—		
« « opał	29355	—	45653	95
Za wynajęcie sali Tow. Med. Społ.	900	—		
» » » Cech szklarzy	100	—	1000	—
<i>Do R-ku Składek członkowskich:</i>				
Składki za rok 1919	20	—		
» » » 1920	5065	—	5085	—
<i>Do R-ku Odczytów:</i>				
Dochód z 12 odczytów »Dzieje Polski«			14450	—
Subw. rządowa na odczyty Pomorskie			10000	—
<i>Do R-ku Zapomogi Rządowej:</i>				
Subw. na Zjazd historyków polskich			30000	—
<i>Do R-ku Przeglądu Historycznego:</i>				
Wpłynęło ze sprzedaży wydawnictw			19977	50
			141100	45
Styczeń 1 1921 Do Saldo z d. 31 grudnia			25727	94

ZA ROK 1920.

	Mk.	f.	Mk.	f.
<i>U R-ku Utrzymania Posesji:</i>				
Kupiono 200 pud. węgla	Mk. 1160—			
» 23 « drzewa	» 173—	1333	—	
Światło w 1920 r.		3223	—	
Administrator w 1920 r.	Mk. 1290—			
Stróż domu	» 3675—			
» nocny	» 111—	5076	—	
Wywózka śmieci w r. 1920		1460	—	
Na poczet rat Tow. Kred. (reszta za 1917 r.)		1094	08	
Magistrat za podatki:				
Zaległe za r. 1918	Mk. 903·07			
» » 1919	» 1714·48			
Asekuracja 1917—1920	» 553·38			
Pod. państw. 1919—1920	» 885·60			
» miejski 1920	» 822·85			
Woda i kan. pr. 1/10 1920	» 2312·27	7141	60	
Reparacja dachu	» 600—			
Roboty ślusarskie	» 178—			
» kanalizacyjne	» 106—	884	—	
Bluza dla stróża	» 550—			
Szczotki do szorowania	» 148—			
Wydatki mies. stróża	» 613 57			
» drob. niewyszczegól.	» 68—	1379	57	21591 25
<i>U R-ku Odczytów:</i>				
Wydatki związane z cyklem odczytów			5820	—
» » z odczyt. Pomorskimi			9663	10
Drobne wydatki związane z cykl. odczyt.			520	50
<i>U R-ku Kosztów Kancelaryjnych:</i>				
Pomoc kancelaryjna	3100	—		
Materiały piśm. i druki	1798	50		
Przepisywanie na maszynie	237	10		
Portorja	122	60		
Roznoszenie listów	69	50		
Upoważnienie na pocztę	15	—		
Adres dla Clemenceau	50	—		
Kurjer Warsz. ogłoszenie	90	—		
Zestawienie bilansu 1919	150	—		
Koszta organiz. Zjazdu Hist.	683	73		
Woźny za incasso i gratyf.	843	—		
Drobne niewyszcz. wydatki			7159	43
<i>U R-ku Utrzymania Posesji:</i>				
Nasada kominowa	250	—		
Rada Tow. Kred. m. Warsz. pr. 1. IV 1918	2807	37		
Na poczet % od sumy L. Meyeta pr. 1/7 1920	1667	96	4725	33
<i>U R-ku Przeglądu Historycznego:</i>				
Honorarja autorskie	1018	80		
Portorja i opakowania	87	80		
Drukarnia Cottego na poczet rku	64786	30	65892	90
Saldo na 1 stycznia 1921 r			25727	94
			141100	45

RACHUNEK ZYSKÓW

	Mk.	f.	Mk.	f.
<i>Koszta kancelaryjne</i>			7159	43
<u>Saldo</u>			69467	30
			76626	73

B I L A N S

	Mk.	f.	Mk.	f.
Kamienica Ks. Mazowieckich			273009	89
Ruchomości			1983	21
»Przegląd Historyczny« i Wydawnictwa			49810	58
<u>Kasa</u>			25727	94
			350531	62

I STRAT ZA ROK 1920.

	Mk.		f.	
Saldo 1919 r.			12757	96
<i>Składki Członkowskie</i>			5085	—
<i>Odczyty</i>			8446	40
<i>Zapomoga Rządowa</i>			30000	—
<i>Utrzymanie Posesji</i>			20337	37
			76626	73
1 Styczeń 1921 Saldo			69467	30

ZA ROK 1920.

	Mk.		f.	
Tow. Kred. m. Warszawy			77760	—
X. Czartoryski w miejscu			108000	—
Fundacja im. Lanvala			28080	—
» » Meyela			21600	—
» » Korzona			13849	42
Kapitał Zakładowy			31774	90
Zyski i Straty			69467	30
			350531	62